

ת"פ 62942/10/18 - מדינת ישראל נגד ע.ח.

בית המשפט המחוזי בחיפה
ת"פ 62942-10-18 מדינת ישראל נ' ח' (עצור
בפיקוח)
כבוד השופט אבי לוי
בעניין:
המאשימה מדינת ישראל
נגד
הנאשם ע.ח. (עצור/אסיר בפיקוח)

גזר דין

כללי

הנאשם שלפניי, ע.ח., הורשע, על-סמך הודאתו בעבירה של **חבלה בכוונה מחמירה**, בניגוד לסעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**" או "**החוק**"). ביום 2.7.19 נשמעו ראיות וטענות הצדדים ביחס לסוגיית גזירת-דינו וכעת, בשלה השעה לגשת למלאכה זו גופה.

עובדות-ההרשעה

תחילה ראוי לעיין בעובדות המסתירות מאחורי ההרשעה בדין -

הנאשם וח.ח. הם תושבי אxxא וקיים ביניהם סכסוך מתמשך. ביום 8.10.18 בשעת ערב, ביער שכונת אxxא בכפר, פגש ח' באקראי בנאשם, אשר היה אותה עת עם חבריו. בין השניים התפתח עימות מילולי שבסופו, עזב ח' את המקום. בהמשך, סמוך לכיכר בשכונת אל-ראס בכפר התפתחה קטטה בין חבריו של הנאשם לבין ח' וחבריו. במהלך הקטטה, הגיע למקום הנאשם, כשהוא נוהג ברכב מסוג סקודה ראפיד. הוא ביצע פניית פרסה בכיכר; ביציאה, הבחין בח' וחברו ע' ח', אשר עמדו על מעבר החצייה במרכז הכביש בכיוון נסיעת הנאשם.

בשלב זה, **הגביר הנאשם את מהירות נסיעתו, נסע לעבר השניים במהירות ופגע בח' עם חזית הרכב ובע' בדופן שמאל של הרכב**. כתוצאה מהפגיעה בברכו של ע', הוא נפל ארצה. ח' נחבט בשמשה הקדמית של הרכב ואחז במכסה המנוע ואז בלם הנאשם את רכבו וח' נפל ארצה. מיד אחר-כך, **עלה הנאשם עם הרכב על גופו של ח'. את זה עשה במטרה לגרום לח' ולע' נכות או מום או חבלה חמורה**.

כתוצאה מהמעשים הללו, נגרמו לח' חבלות חמורות - שברים בקלביקולות ובצלעות מימין ומשמאל, שבר מרוסק בסקפולה, פנאומוטורקס (חזה-אוויר) דו-צדדי, הצללות בשתי הריאות, שברים נוספים בחוליות הגב ועמוד השדרה ועוד.

לע' נגרם שפשוף קל בברך.

ח' הובהל לבית-החולים רמב"ם ואושפז במחלקה לטיפול נמרץ. במהלך אשפוזו, מצבו התדרדר והוא נזקק להנשמה מלאכותית ולכן הורדם והונשם.

ראיות התביעה

מטעם התביעה, העיד ח' (ע') ח', קרבן האירוע הנ"ל. הוא סיפר שהיה מאושפז כחודשיים ומחצה כתוצאה מהאירוע, כי מאז שחרורו מבית-החולים הוא מרותק לביתו (מזה כשישה חודשים); כי הוא הוכר כנכה בשיעור של 100% (זמני) על-ידי הביטוח הלאומי. הוא ציין, כי בעבר עבד במחצבה כמפעיל ציוד מכני הנדסי כבד אך כעת, בשל פציעתו הקשה אינו יכול לבצע עבודה פיזית. הוא ציין שנערכה "סולחה" בינו לבין הנאשם וכי במסגרתה הועבר סכום בן 90,000 ₪ כפיצוי למשפחתו של הנאשם. עוד ציין שה"סולחה" הייתה אמיתית וכנה וכי בפועל אכן סלח לנאשם על מעשיו.

ראיות ההגנה

מטעם ההגנה העידו לפניי, פ' ח', חבר המועצה המקומית, ראש העדה האאאא באזור הצפון, ח' ק', בעבר חבר המועצה המקומית וידיד המשפחה וכן מר א' ע', חבר מועצה וקרוב משפחתם של הנאשם והקרוב כאחד.

שלושת העדים עמדו על כך, שמשפחתו של הנאשם היא משפחה מכובדת ונורמטיבית אשר לא הייתה מעורבת באירועים אלימים; הם עמדו על כך, שמעשיו של הנאשם זכו לגינוי חריף מצד בני-משפחתו וכן על כך, שהסכם ה"סולחה" שנערך בין משפחתו של הנאשם לבין בני-משפחת הקרבן הייתה אמיתית ומשמעותית ושבמסגרתה שולם סך של 90,000 ₪ כפיצוי לקרבן.

עוד הוגשה מטעם ההגנה חוות-דעת פסיכולוגית בעניינו של הנאשם. מחוות-הדעת עלה, שהנאשם מסר שנקלע לריב וכי הפגיעה בקרבן ארעה במהלך ניסיון להימלט מהמקום; (נתונים אלו אינם עולים בקנה אחד עם עובדות-האישום כמפורט לעיל).

צוין בחוות-הדעת שהנאשם חרד ומוצף רגשית, מתקשה להתרכז במחשבותיו, מעוניין להתגבר על החרדות והפחד המלווים אותו מזה תשעה חודשים. צוין שהוא מודע לנזק האדיר שגרם, מביע חרטה וכאב על הנזק שגרם לאחרים. צוין, כי חזרה לשגרה מחזקת אותו ומאפשרת לו לפתח מחשבות חיוביות. לפיכך, הומלץ על טיפול פסיכולוגי קבוע ועל שילובו בהקדם בסביבה חברתית תומכת ומחבקת.

תסקיר שירות המבחן

ביום 17 ביוני הוגש תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם. תסקיר זה לימד שהנאשם הוא רווק בן 21, החווה חוויה רגשית קשה נוכח מעצרו ומעשיו באירוע הנדון כאן. צוין, כי משפחתו נורמטיבית ללא מעורבות בפלילים; הוא עצמו חווה תקופה של מרידה במוסכמות בתקופה שקדמה לאירוע. הנאשם אף תיאר חווית אובדן של חבר קרוב בתאונת דרכים

בשנת 2017. הנאשם השלים 12 שנות-לימוד בבית-ספר טכנולוגי ללא תעודת-בגרות. לאחר לימודיו עבד בשיפוצים במפעל ובמכונאות רכב.

הוא נעדר הרשעות קודמות; הוא יצר קשרים שוליים, מה שייצר עבורו הרגשת שייכות וביטוי עצמי. בתקופה זו הוא צרך קנביס אך מאז מעצרו הפסיק לגמרי לצרוך סמים. בדבריו הוא שלל תכנון-מוקדם של מעשה העבירה; בקטטה הוא פעל מתוך לחץ ופחד באופן לא-שקול ובלא הבנה של תוצאות מעשיו. לאחר הפגיעה ברח הביתה והוסגר לידי המשטרה.

שירות המבחן ציין, שהנאשם משליך את האחריות להתלהטות הנסיבות על חבריו; הוא מגלה אמפתיה קוגניטיבית ורגשית לפגיעה החמורה שהסב; הוא עוסק בפגיעה הפיזית שגרם והדבר מובילו לכלל מצוקה רגשית. הוא הביע רצון להתנצל על המעשה ולכפר עליו. צוין הסכם הסולחה והפיצוי ששולם.

הנאשם הופנה לבדיקה פסיכיאטרית אך ממצאיה לא התקבלו.

השירות התרשם מאישיות בלתי-מגובשת (על רקע הגיל הצעיר); מקשיים בויסות עצמי; תגובות אימפולסיביות וקושי ביכולת בריסון הדחפים התוקפניים. מנגד, הנאשם תפקד באורח תקין עד כה כאשר חווית המעצר הותירה בו טראומה. הוא בוש במעשיו מבין את חומרתם ומביע אמפתיה לאחר בו פגע.

ההערכה להישנות מעשה העבירה נמוכה.

לאור הערכת-הסיכון הנמוכה ומאפייני אישיותו מעריך השירות שהנאשם עשוי להיתרם מהליך שיקומי במקביל לבחינת מצבו הרגשי על-ידי גורמי בריאות-הנפש. לפיכך, הומלץ על **צו מבחן לשנה** לצורך מעקב אחר המלצות ברה"ן ובחינת מענה טפולי במערך בשירות כולל בחינת היתכנות של עריכת הליך של "צדק מאחה" בשירות. הומלץ להימנע ממיצוי הדין ולהימנע ממאסר בכליאה לנוכח גילו, עברו הנקי והכרת האחריות מצידו. הוצע לשקול הטלת **מאסר בעבודות שירות**, אשר תאפשר המשך השתתפות בהליכי שיקום ומניעת חשיפה לחברה שולית.

סיכומי התביעה

בא כוחה המלומד של התביעה, עו"ד ראמי סלאמה, עמד על התוצאות הקשות של האירוע הנדון כאן; על כך שאך בנס הוא לא הסתיים במותו של הקרבן; על כך שהערכים החברתיים שנפגעו הם אפוא קדושת החיים ושלימות הגוף; על כך שראוי להיאבק בנגע האלימות באמצעות הטלת ענישה מרתיעה והולמת.

ב"כ המאשימה עמד על הנסיבות החמורות של האירוע - ביצוע האלימות על-ידי דריסה; על כך שאנשים נוספים הועמדו בסכנה (ובפועל אף נפגע אדם נוסף). עו"ד סלאמה עמד על כך שמדובר באירוע מתוכנן; על כך שחלקו של הנאשם בגרימת האירוע מלא; על כך שנגרם נזק גופני חמור מאוד ועלולה היתה אף להיגרם תוצאה קטלנית; עוד עמד ב"כ המאשימה על מדיניות הענישה המחמירה בכגון דא תוך הפניה לפסיקה שאותה הגיש. לנוכח כל זאת, הציע לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 3 לבין 6 שנות מאסר בפועל (לצד עונשים נלווים).

לדעתו, נכון למקם עונשו של הנאשם במרכז מתחם הענישה הנ"ל.

ב"כ המאשימה, בהגנותו, לא התעלם מתסקיר שירות המבחן אך ציין שהמלצותיו התעלמו כליל מצורכי ההלימה וההרתעה והתמקדו באינטרס השיקומי האינדיבידואלי של הנאשם עצמו.

ב"כ המאשימה עתר להטיל גם עונשי מאסר על-תנאי, פסילת רישיון נהיגה (בפועל ועל-תנאי) וכן פיצויים לטובת הקרבן בניכוי הפיצוי ששולם.

טיעוני ההגנה

הסנגור המלומד, עו"ד דבאח, עמד על כך שמרשו הודה במסגרת הסדר-טיעון בביצוע עבירה פחותה בחומרתה מזו שיוחסה לו במקור. הסנגור ציין, כי עתירתו הינה לאימוץ המלצת שירות המבחן ולהטלת עונש שאיננו כולל רכיב של מאסר ממש, בין השאר בשים לב לכך שפרנסת המשפחה מוטלת על כתפיו. הסנגור עמד על כך שמרשו הוא צעיר ללא עבר פלילי, מי שמעולם לא ריצה מאסר; איש עבודה אשר עבד והתפרנס בכבוד וסייע כלכלית לבני-משפחתו. הסנגור ציין, כי ראוי לייחס משקל משמעותי לנסיבותיו האישיות של הנאשם לנוכח החובה להתאים את הענישה לעבריו. לדעת הסנגור, משקל ממשי יש לייחס להודאה באשמה אשר חסכה זמן שיפוטי ניכר ואי-נעימות מהעדים, בני כפרו וקרובי משפחתו. עוד עמד הסנגור על כך, שהנאשם נעצר בסמוך לאירוע המתואר בכתב-האישום, שוחרר בתנאי מעצר בפיקוח אלקטרוני ובהרחקה תקופה ארוכה וראוי שנתון זה ינטל בחשבון בעת גזירת עונשו. הנאשם לא הפר את תנאי המעצר בהם שהה. גם לכך יש לייחס משקל לקולה, לפי הנתען. הנאשם נטל אחריות, הביע חרטה והפנים את לקחו לאחר חווית המעצר. לכך נוגעת משמעות מקילה גם כן, לפי הנתען. הסנגור התעכב על חשיבות תפקידו של שירות המבחן ועל המשקל הרב אותו יש לייחס להמלצתו וברוח זו ביקש שאמץ את ההמלצה, ככתבה וכלשונה.

הסנגור סבר שמתחם העונש ההולם נע בין מאסר על-תנאי לבין מאסר בפועל למשך 6 חודשים שירוצו בעבודות שירות. הוא הצביע על כך, שככלל, מדיניות הענישה בעבירות דוגמת זו בה הורשע הנאשם היא מחמירה אך במקרים המתאימים הסתפקו בבתי-המשפט בעונשים לריצוי בעבודות שירות. כך, סבר הסנגור, שראוי לנהוג גם כאן.

על כל פנים, טען הסנגור המלומד, גם אם ייקבע מתחם עונש הולם חמור מזה שהוצע, ראוי לסטות ממנו מטעמים של שיקום ומפאת טעמים של צדק. הנסיבות האישיות והמשפחתיות אשר פורטו לעיל בהרחבה, מצדיקים, לדעת הסנגור, עשיית שימוש בסמכות חריגה זו והימנעות משליחת הנאשם אל מאחורי סורג ובריח.

עוד ביקש הסנגור לייחס את מירב המשקל להסכם ה"סולחה" שנחתם בין הנאשם ומשפחתו לבין הקרבן ומשפחתו, הסכם המבטא סיום אמיתי של הסכסוך והמבטא מחילה אמיתית של הקרבן.

דברו האחרון של הנאשם

הנאשם ציין בדברו האחרון שהוא מודה בטעות שביצע; הוא מתחרט עליה ומתנצל בפני הקרבן. הוא ציין עוד כי הוא לוקח אחריות מלאה על מעשיו.

דין והכרעה

אכן, מעשה העבירה שבעשייתו הורשע הנאשם שלפניי הוא **חמור מאוד**. אך כפסע היה בין הנזק שאותו גרם הנאשם לקרבנו לבין גרימת מותו של אותו קרבן. מניעיו המדויקים של הנאשם במעשיו לא הובררו. דא עקא, הן מסעיף העבירה שבו הואשם הודה והורשע, הן מהעובדות המתוארות בכתב-האישום עולה בבירור שהנאשם עשה את שעשה על-מנת לגרום לקרבנו חבלה חמורה (נכות או מום). מוכן אני להניח, לטובתו, שהמעשה נעשה במסגרת **פרץ אימפולסיבי**; מוכן אני להניח לטובתו **שלא תכנן אותו**, במובן הרגיל של המונח. דא עקא, **שימוש בכלי-רכב בכלי משחית, על-מנת לדרוס במזיד אדם הוא מעשה חמור, מעשה שלא יעשה, מעשה הראוי לענישה מחמירה, הולמת ומרתיעה**.

עושה-המעשה הוא בחור צעיר, נורמטיבי, אשר בא ממשפחה שומרת-חוק מכובדת ומוערכת בקרב סביבתה וכפרה. מעשהו של הנאשם סותר לחלוטין את דרכו בחיים ובוודאי שעומדת היא בסתירה מוחלטת לאורח-חייה של משפחתו. זוהי הסתבכותו הראשונה עם החוק. הוא נטל אחריות מלאה על המעשה; הוא התנצל בפני קרבנו; הוא (ובני-משפחתו) פיצו אותו באורח משמעותי. לו אופק שיקומי משמעותי, כך לפי המלצת שירות המבחן.

מהו, אפוא, העונש הראוי להיות מוטל עליו?

ראינו, כי עמדות הצדדים שלפניי מקוטבות לחלוטין בהיבט זה. ההגנה, הנעזרת ברוח גבית בדמות תסקיר שירות המבחן עתרה להימנעות מהטלת מאסר מאחורי סורג ובריח. לדעתה, שליחת הנאשם למאסר, בוודאי למאסר ארוך עלולה לחשוף אותו להשפעות שליליות, עברייניות באופיין.

לעומתה, התביעה סבורה שבמקרה ממין זה, ההודאה, החרטה, ההתנצלות הפיצוי כמו גם העבר הנקי, אינם יכולים להצדיק הימנעות מהטלת ענישה הולמת. ענישה שכזו צריך שתימנה בשנות מאסר.

את המחלוקת שבין הצדדים ראוי ליישב תוך היזקקות לכלים, אשר שם בידיו המחוקק במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין; תיקון שבמסגרתו הוסף סימן א'1 לפרק ו' שכותרתו: הבניית שיקול-הדעת השיפוטי. בכוונתי לילך, עקב בצד אגודל, תוך היזקקות לתמרומים ולשלטים אשר הוצבו באותו סימן ובסוף אותה דרך ולאתר את העונש הראוי להיות מוטל על הנאשם שלפניי.

תחילתה של הדרך בהכרה בעקרון המוביל בתחום הענישה, הוא עקרון ההלימה בין חומרת מעשה העבירה שבעשייתו הורשע הנאשם ומידת אשמו של אותו נאשם לבין העונש המוטל עליו. עונש הולם ימצא, ככלל, בתוככי מתחם ענישה, אשר אותו על בית-המשפט לשרטט באמצעות כן - השרטוט התחיקתי. כן זה כולל מספר רכיבים - מיפוי הערכים החברתיים, אשר בהם פגעו מעשיו של הנאשם; מידת פגיעות המעשים באותם ערכים; מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות דומות; הנסיבות האופפות את מעשי-העבירה, שבעשייתם הורשע הנאשם.

נצא, אפוא, לדרך.

הערכים החברתיים המוגנים שבהם פגעו מעשיו של הנאשם מזדקרים מיד לעין. הוא פגע בערך השמירה על שלימות

גופם של בני-אדם, בזכותם של אחרים לחיות חיים שלווים ובלתי-מופרעים; וכן בסדר הציבורי. מידת הפגיעה בערכים הללו ממשיכה ומשמעותית. אכן, עיון בעובדות כתב-האישום, המתארות את מידת הנזק שנגרמה לקרבן די בה על-מנת להבין שעניין לנו בפגיעה דרמטית וצמיתה בגופו של אחר.

על חומרתה של העבירה שעניינה חבלה בכוונה מחמירה, בניגוד לסעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, עמד כב' השופט י' אלרון במסגרתו של ע"פ 8244/17 **מדינת ישראל נ' פלוני** (ניתן ביום 21.6.18), בצינו כדלהלן:

"עבירת אלימות חמורה מסוג זו שהורשע המשיב בביצועה, המכוונת כלפי גופו של אדם והפוגעת פגיעה אנושה בכבודו ובזכות לשלמות גופו, מחייבת השתת עונש מאסר בפועל לתקופה ארוכה ומשמעותית, אשר תביא לידי ביטוי הולם את שיקולי ההרתעה; הן הרתעתו של מבצע העבירה מלשוב ולבצע עבירות דומות בעתיד הן הרתעת הרבים מפני ביצוע עבירות אלימות אשר פשו כנגד בחברה הישראלית".

על מנת לשרטט כדבעי את מתחם העונש ההולם עיינתי בפסיקה רחבה העוסקת בעבירה שעניינה חבלה בכוונה מחמירה בניגוד לסעיף 329(א)(1) לחוק העונשין. מצאתי, כי מדיניות הענישה בכגון דא מחמירה. אדם, העושה שימוש בכלי-רכב בבחינת כלי-נשק צפוי להיות מוענש על כך באורח חמור על רקע הקלות והנגישות הפשוטה אל כלי-הנשק וכן על רקע האמון, הניתן בכל מי שזוכה לרישיון לנהוג בכלי-רכב. לפיכך, מי שעושה שימוש זדוני בכלי-רכב כדי לגרום לזולת פגיעה גופנית מוענש ככלל בגין מעשה שכזה בחומרה. הדברים בוודאי נכונים מקום בו נעשית הפגיעה באורח המותר נזק-גוף ממשי ומשמעותי ואף צמית בגופו של הקרבן.

כך למשל, במסגרתו של ע"פ 7142/18 **מדינת ישראל נ' דכור** (ניתן ביום 29.5.19) קיבל בית המשפט העליון את ערעור המדינה על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, שבמסגרתו נגזרו על המשיב 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל. עונש זה הוטל על יסוד הודאתו של המשיב בביצוע של עבירות שעניינן **חבלה בכוונה מחמירה**, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין ו**הפקרה אחרי פגיעה** לפי סעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה [נוסח חדש]. עובדות מקרה זה לימדו, כי המשיב והמתלון (אבי-אשתו), קשיש בן 84, הסתכסכו שכן אשת המשיב עזבה את ביתה ועברה לגור בבית אביה. בעקבות הסכסוך, המשיב החליט לפגוע במתלון באמצעות מכוניתו ולגרום לו לחבלה חמורה, וכך היה. בעוד המתלון החל לחצות את הכביש בסמוך לכנסייה שבאזור מגוריו, הגביר המשיב את מהירות נסיעתו והסיט את מכוניתו לכיוונו של המתלון, שנפגע מחזית המכונית. כתוצאה מכך, הועף המתלון באוויר, נחבט בשמשת המכונית ונפל על הארץ. המשיב עזב את המקום בנסיעה, כאשר מספר דקות לאחר האירוע, התקשר למשטרה. המתלון הובהל לבית החולים, אושפז במחלקה לטיפול נמרץ, הורדם והונשם. פציעות קשות נגרמו למתלון, דימומים במוח, שברים בצלעות, בפנים וקרע בטחול. בית המשפט העליון כאמור קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש והעמיד את עונש של המערער על **48 חודשי מאסר לריצוי בפועל**. צוין, כי העונש שהושת על המשיב אינו הולם את חומרת המעשה שביצע, נוכח הנסיבות המחמירות שנלוו לביצוע.

בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 4263/14 **נעאם נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 2.6.15) דחה בית המשפט העליון ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, שבמסגרתו הושת על המערער (לאחר ניהול הליך הוכחות) עונש מאסר **בן 36 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער בגין ביצועה של עבירה שעניינה **חבלה בכוונה מחמירה**, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין. עובדות מקרה זה לימדו, כי המערער נהג ברכב מסוג סובארו ונסע מאחורי משאית בה נהג המתלון. לאחר שמספר ניסיונות שעשה המערער לעקוף את המשאית לא צלחו, החל המערער לצפור

למשאית ולנהוג בפראות. לאחר מכן, המתלונן עצר את המשאית בצד הימני של הכביש, בסמוך לתחנת הדלק בכפר יאסיף והמערער מצדו עצר את רכבו על אי-תנועה המצויר על הכביש. בשלב זה, יצא המתלונן מהמשאית והלך לכיוון רכב המערער. בתגובה, החל המערער בנסיעה מהירה לכיוונו, פגע בו, והעיפו על מכסה המנוע של רכבו, כך שלמספר שניות אחז המתלונן במכסה המנוע. אז, לחץ המערער על דוושת הבלמים והעיף את המתלונן קדימה לעבר הכביש. לא זו אף זו, כשהמתלונן שרוע על הכביש מולו, המשיך המערער בנסיעה מהירה לעברו, עלה עליו עם רכבו, ונמלט מהמקום. כתוצאה ממעשים אלו נפצע המתלונן בראשו, ידיו ורגליו, והוא פונה לבית החולים.

בפרשה נוספת שנדונה במסגרת ע"פ 722/12 **מריח נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 14.11.12) דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, שבמסגרתו הושת על המערער עונש מאסר **בן 36 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על יסוד הודאתו של המערער בגין ביצוע של עבירות שעניינן **חבלה בכוונה מחמירה** לפי סעיף 329(א)(1) לחוק; עבירה של פגיעה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 334 בצירוף סעיף 335(א)(1) לחוק ואיומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, עובדות מקרה זה לימדו, כי על רקע סכסוך בין משפחתו של המערער לבין משפחתו של מר אמין מריח, הגיע אביו של המערער למגרש בבעלות משפחתו של אמין כשבדיו סכין שלופה. כתוצאה מהאירוע שהתרחש במגרש, נפגע אביו של המערער בראשו ונלקח לקבלת טיפול רפואי. כשעה לאחר קרות האירוע הנ"ל, נכנס למגרש המערער, כאשר הוא נוהג ברכבו, ושבתוך מכוניתו נמצא חפץ חד. משראו שני אחיו של אמין (תמים ודרד) כי המערער אווז בידו חפץ חד, חסמו את דלת המכונית. בתגובה, המערער ניסה לצאת מן המכונית תוך שהוא מאיים כי "יהרוג את כולם". תמים עזב את המקום והחל ללכת לכיוון היציאה מהמגרש, אך המערער נסע לאחור במהירות עד שהגיע למקום הימצאו של תמים ופגע בו במכוניתו, כך שגופו נמחץ בין המכונית לבין משאית. המערער נסע במהירות חזרה לתוך המגרש, ופגע בעזרת מכוניתו גם בדראר. לתמים נגרמו פגיעות גוף שונות, ביניהן שברים באגן, והוא נזקק לאשפוז שארך מספר ימים ולניתוח. לדראר נגרמו חבלות, שפשופי עור וחתכים והוא נזקק לטיפול בבית החולים.

ראו בנוסף: ע"פ 615/12 **אביאל שושן נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 14.2.13); ע"פ 5908/15 **מדינת ישראל נ' פלאח** (ניתן ביום 4.2.16).

מכאן, ראוי לבחון את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

מוכן אני לקבל את עמדת הסנגור, שלפיה מעשה העבירה **לא היה מתוכנן**. אכן, הנאשם לא יצא מביתו עם תוכנית מוכנה לפגוע בקרבן אלא פעולתו בוצעה (כך גם על-פי כתב-האישום גופו) **כפעולה ספונטנית פרי דחף אימפולסיבי של רגע המעשה; חלקו של הנאשם במעשה ובאירוע בכללו היה ממשי ומשמעותי**. הנזק **העלול** היה להיגרם הוא **חמור ביותר**. אך כפסע היה בין הקרבן לבין אובדן-חיי כתוצאה מהאירוע בו נפגע. **בפועל, נגרמה לו פגיעה קשה מאוד**, שחייבה אשפוז ממושך וטיפול רפואי רחב. הפגיעה נותנת בו אותותיה עד היום, 9 חודשים לאחר האירוע וקרוב לוודאי שתיתן בו אותותיה עד יומו האחרון. טעמיו של הנאשם בביצוע המעשה לא הובררו עד תום; אך דומה שאין מחלוקת על כך שסכסוך תוך-משפחתי כלשהו הביא את הנאשם לפעול כפי שפעל. הנאשם הוא אומנם צעיר בגילו, אך אין בסיס לקבוע שהוא איננו מסוגל להבין את הפסול שבמעשיו או את משמעותם או להימנע מהמעשה. המעשה הוא מעשה **אכזרי ואלים**.

בהתחשב במכלול, **מצאתי כי מתחם העונש ההולם בעניינו של נאשם זה נע בין 30 לבין 60 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד עונשי מאסר-על-תנאי, פסילת רישיון נהיגה, ופיצויים לנפגע-העבירה**. שקלתי בדעתי, אם

ניתן וראוי בעניינו של הנאשם לסטות ממתחם העונש ההולם בהתחשב בסיכויי השיקום של הנאשם זאת בעיקר על רקע המלצת שירות המבחן, אשר במסגרת התבקשתי להימנע מלהטיל עליו מאסר מאחורי סורג ובריח. לאחר שקילה יסודית של הסוגיה, באתי לדעה, כי **אין זה המקרה המתאים לסטייה מהמתחם**. אבהיר להלן דבריי. שירות המבחן הפנה את הנאשם להערכת פסיכיאטר; הערכה שכזו לא הונחה לפני השירות. מתסקיר השירות עולות בבירור בעיות האישיות שמהן סובל הנאשם - אישיות לא-מגובשת; קושי בביטוי עצמי ובעריכת נפרדות ממשפחתו; צורך בהתנגדות בצורה של החצנה (acting out) שבא לידי ביטוי בהתוודעות לחברה שולית, בצריכת חומרים ממכרים ובחיפוש שייכות בקבוצת השווים; קושי בריסון דחפים; פעולה אימפולסיבית. אמנם חווית המעצר הותירה בו חותם. אמנם, הוא מביע אפתיה כלפי הקרבן; ואמנם קיימת הערכה נמוכה להישנות מעשה דומה ברמת חומרה בינונית.

דא עקא, שאין הערכה של שירות המבחן ביחס לסיכויי של הטיפול, שאותו מבקש השירות להושיט לנאשם להצליח. משכך, אין בידי בית-המשפט כלי כלשהו להעריך את סיכויי השיקום. בהתחשב באופי העבירה שבה הורשע הנאשם ובתוצאותיה, מלכתחילה, ספק אם נכון זה לפנות לאפיק השיקומי, הגלום בסעיף 40ד לחוק. כזכור, בהתאם לסעיף 40ד(ב) סייג לסמכותו של בית-המשפט לעשות בסמכות החריגה הנ"ל חל כאשר "היו מעשה העבירה ומידת אשמו של הנאשם בעלי חומרה יתרה" (להרחבה בעניין זה, ראו: ע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 18.4.18). אין ספק בעיניי, כי מעשה העבירה, שבעשייתו הורשע הנאשם שלפניי הוא אכן בעל חומרה יתרה הן בבחינת המעשה גופו (דריסה מכוונת של אדם מתוך כוונה לחבול בו חבלה חמורה) הן בבחינת האשם המיוחס לנאשם (כוונה לגרום חבלה כאמור) והן בבחינת תוצאותיו והשלכותיו הקשות. מודע אני לכך, כי "בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, לאחר שבית-המשפט שוכנע שהן גוברות על הצורך לקבוע את העונש במתחם העונש ההולם בהתאם לעקרון המנחה.." רשאי בית-המשפט להתעלם מהחריג האמור ולקבוע, למרות הכול, את העונש תוך חריגה מעקרון ההלימה (ראו: סעיף 40ד(ב) לחוק העונשין). דא עקא, סברתי, שהמקרה שלפניי איננו נמנה על המקרים יוצאי-הדופן, שבהם סיכויי השיקום הם כה ניכרים עד כי חרף חומרת העבירה ומידת האשם ראוי לסטות ממתחם העונש ההולם שנקבע.

לפיכך, ייגזר עונשו של הנאשם שלפניי בתוככי מתחם העונש ההולם, מתוך התחשבות בנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה, הן נסיבותיו האישיות של הנאשם מאלו המנויות, בסעיף 40יא לחוק.

פגיעת ריצוי מאסר ממשי על הנאשם, היא ממשית. הדבר עולה בבירור הן מתסקיר שירות המבחן, הן מההתרשמות מאופיו ואישיותו.

ברור שהמעצר היווה עבורו טראומה וחוויה קשה ואין ספק שחזרה אל מאחורי סורג ובריח תפגע בו מוראלית ורגשית. גם משפחתו של הנאשם, משפחה נורמטיבית וחיונית, אשר הנאשם מהווה אחד ממפרנסיה תיפגע כתוצאה משליחתו אל בית האסורים. פועל יוצא של ביצוע העבירה והמעצר נעצר מהלך חייו התקין של הנאשם. הוא לא יכול היה להמשיך לסייע כלכלית למשפחתו ואף הפך נטל עליה. הנאשם נטל אחריות על המעשים ומבקש לחזור למוטב. הוא הביע חרטה וביקש מחילה מהקרבן; **שולם סכום מהותי כפיצוי לקרבן; נערך הסכם "סולחה" בין השניים ובין משפחותיהם**. (ראו לעניין זה: ע"פ 2888/15 ח'דיירי נ' מדינת ישראל, פסקה 17, ניתן ביום 28.12.16); הנאשם הודה באשמה ובכך חסך זמן שיפוטי יקר. **עברו הפלילי של הנאשם נקי**; גילו צעיר והוא מעוניין בשיקום.

סוף דבר

בהתחשב במכלול מצאתי לנכון לגזור לנאשם עונשים כדלקמן -

(א) **30 חודשי מאסר בפועל** בניכוי תקופת מעצרו הסגור. התחשבתי בגזירת העונש בתקופות בהן שהה הנאשם במעצר בפיקוח אלקטרוני (ראו לעניין זה: ע"פ 7768/15 **פלוני נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 20.4.16).

(ב) 18 חודשי מאסר על-תנאי לבל יעבור במשך 3 שנים עבירת אלימות מסוג פשע.

(ג) 6 חודשי מאסר על-תנאי לבל יעבור במשך 3 שנים עבירה שיש בה יסוד של איום או אלימות מסוג עוון.

(ד) **הנאשם יפצה את קרבן העבירה בסך נוסף של 25,000 ₪ ב-25 תשלומים** חודשיים שווים ורצופים החל ביום 1.1.20. סכום זה **ייוסף** לסכום הפיצוי שכבר שולם לקרבן במסגרת הסכם הסולחה.

(ה) **רישיון הנהיגה של הנאשם נשלל בזה למשך 3 שנים** מיום שחרורו מהמאסר.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, י' אלול תשע"ט, 10 ספטמבר 2019.